

Uitspraak van de Geschillencommissie Regresaanspraken Zorgverzekeraars inzake een geschil met betrekking tot het convenant regres zorgverzekeraars/ aansprakelijkheidsverzekeraars.

Partijen

Partij A, zorgverzekeraar van X, voetganger;

en

Partij B, WAM-verzekeraar van de auto, bestuurd Y, automobilist.

Feitelijke gegevens

Op 24 maart 2022 omstreeks 13:05 uur heeft op de Tjalkweg te Rotterdam een aanrijding plaatsgevonden tussen een voetganger en een auto. De Tjalkweg is een doorgaande weg binnen de bebouwde kom en bestaat uit twee rijbanen met elk twee rijstroken. Er geldt een maximumsnelheid van 50 km/ uur. Beide rijstroken zijn gescheiden door een middenberm. Aan de buitenste zijden van de rijstroken bevinden zich separate fietspaden en een voetpad, beide zijn van de Tjalkweg en van elkaar gescheiden door een smalle groenstrook. De voetganger stak onder het viaduct van de Horvathweg aan de rechterzijde vanaf het fietspad de weg over terwijl Y de auto bestuurde op de linkerrijstrook richting Rijksweg A20. Ter plaatse is geen oversteekplaats.

Deze afbeelding is afkomstig van Google Maps

Stellingname van partijen

Partij A stelt zich op het standpunt dat het ongeval is te wijten aan fouten van zowel de voetganger als de automobilist. Partij A is van mening dat partij B op grond van het convenant gehouden is om 45% van de door partij A voldane medische kosten te vergoeden. Partij B beroept zich op overmacht. Volgens partij A kan van overmacht geen sprake zijn, gelet op de volgende omstandigheden:

- a. in de nabijheid van de ongevalslocatie is bewoning en een woonwijk aanwezig;
- b. naast de Tjalkweg is een fietspad en een voetpad aanwezig;
- c. de automobilist op de linkerbaan reed 50 km/uur terwijl het verkeer op de rechterbaan met een snelheid van circa 15 km/uur reed;
- d. voorafgaand aan het ongeval heeft de vrachtwagen die rechts van de automobilist reed nog geclaxonneerd om de aandacht van de voetganger te trekken;
- e. voorafgaand aan het ongeval heeft de automobilist gezien dat de vrachtwagen die rechts van haar reed begon te remmen;
- f. de voetganger moet voor de automobilist van de auto al zichtbaar zijn geweest dan wel had voor de automobilist zichtbaar kunnen zijn geweest.

Volgens partij A maken deze omstandigheden dat de automobilist rekening had moeten houden met de mogelijkheid dat een voetganger de weg zou oversteken. Partij A wijst in dit verband nog op twee arresten (hof Amsterdam 21 februari 2002, ECLI:NL:GHAMS:2002:AK4646 r.o. 4.4 VR2002/220) en (hof Arnhem-Leeuwarden 20 januari 2015, ECLI:NL:GHARL:2015:335, JA 2015,44) en een uitspraak van de geschillencommissie (19 GRZ 06).

Het oversteken van de voetganger was volgens partij A niet dermate onwaarschijnlijk dat de automobilist hiermee geen rekening hoefde te houden bij het bepalen van het rijgedrag. Zeker nu het verkeer naast haar veel langzamer reed, had zij haar snelheid hierop aan moeten passen. Nu zij dit niet dan wel onvoldoende heeft gedaan, kan niet worden gezegd dat haar geen enkel verwijt kan worden gemaakt.

Partij B stelt zich op het standpunt dat haar verzekerde geen verkeersfout heeft gemaakt en dat sprake is van overmacht. De automobilist reed op de linker rijstrook met een snelheid van 50 km/ uur. Bij het naderen van de verkeerslichten sprongen deze op oranje en de bestuurder heeft vervolgens het gaspedaal los gelaten. Op de rechterrijbaan reden vrachtwagens en werd er langzamer gereden in verband met drukte, althans file van vrachtwagens voor de verkeerslichten. Naast de auto reed een vrachtwagen met oplegger. Op het moment dat de auto naast de vrachtwagen reed zag de bestuurder ineens een man verschijnen. Hij was op de rechterrijstrook voor de vrachtwagen langs overgestoken. Een getuige heeft verklaard dat de voetganger de verkeerde kant op keek om te kijken of er verkeer aan kwam. De voetganger schrok op het moment dat hij de auto zag en stopte. De automobilist heeft nog geprobeerd te remmen op het moment dat zij de voetganger zag, maar kon een aanrijding niet meer voorkomen.

Partij B stelt dat met een (verkeers-)fout in de zin van het convenant wordt bedoeld een gedraging die in strijd is met de verkeersnormen. Onder verwijzing naar een eerdere uitspraak van de geschillencommissie (22 GRZ 03) geeft partij B aan dat het begrip verkeersfout strikt moet worden uitgelegd. Volgens partij B heeft de automobilist geen verkeersregel of -norm geschonden.

Partij B is van oordeel dat het ongeval niet is te wijten aan een (verkeers-)fout van de automobilist en meent dat sprake is van overmacht. Partij B verzoekt de commissie om te oordelen dat op basis van het convenant op partij B een vergoedingsplicht rust van 0%.

Overwegingen van de commissie

De commissie verklaart zich onvankelijk het geschil in behandeling te nemen.

In deze kwestie staat de vraag centraal of sprake is van overmacht aan de zijde van de bestuurder van de auto. De commissie heeft in eerdere zaken bepaald dat voor een geslaagd beroep op overmacht door de gemotoriseerde verkeersdeelnemer, het ongeval enkel en alleen te wijten moet zijn aan een fout van de zwakke verkeersdeelnemer. De gemotoriseerde verkeersdeelnemer dient alles gedaan te hebben om een ongeval te voorkomen. De fout van de zwakke verkeersdeelnemer dient zo onwaarschijnlijk te zijn dat hiermee in alle redelijkheid geen rekening hoefde te worden gehouden. De omstandigheden van het geval

zijn bij de beoordeling van doorslaggevend belang. De omgeving en de situatie ter plaatse kunnen hierbij bepalend zijn (vgl. uitspraak 22 GRZ 01 en 22 GRZ 04).

Uitgangspunt is de maximale bescherming van de zwakkere verkeersdeelnemer. De commissie overweegt dat gemotoriseerde weggebruikers rekening dienen te houden met mogelijke fouten van andere, zwakke, verkeersdeelnemers. Overmacht dient door de automobilist aangetoond te worden. Duidelijk moet zijn dat de automobilist rechtens geen enkel verwijt gemaakt kan worden en dat hij alles gedaan heeft om een ongeval te voorkomen.

In deze bewijslast slaagt de automobilist niet. Het ongeval vond bij daglicht en droog weer plaats, in de bebouwde kom van Rotterdam. Het is een feit van algemene bekendheid dat het binnen de bebouwde kom druk is, althans druk kan zijn, waardoor men voorzichtig dient te zijn. Ook gelet op de nabijheid van fiets- en voetpaden, overweegt de commissie dat rekening moet worden gehouden met de omstandigheid dat zich op de locatie van het ongeval fietsers of voetgangers kunnen bevinden. In de onderhavige kwestie reed het (vracht)verkeer op de rechter rijbaan substantieel langzamer dan de bestuurder van de auto op de linker rijbaan.

Hoewel de fout van de voetganger evident is, oordeelt de commissie dat, gelet op de omstandigheden ter plaatse, de automobilist beter had kunnen anticiperen op de verkeersomstandigheden en voorzichtiger had kunnen rijden. Er kan niet worden geconcludeerd dat de bestuurder geen enkel verwijt valt te maken ten aanzien van de wijze waarop de automobilist aan het verkeer heeft deelgenomen en dat zij alles heeft gedaan om een ongeval te voorkomen. De commissie concludeert derhalve dat gelet op de omstandigheden in casu geen sprake is van overmacht.

Bindend advies

De commissie is van oordeel dat partij B 45% van de vordering aan partij A dient te voldoen.

Aldus beslist op 25 september 2023 door prof. mr. J.G.J. Rinkes, mr. L. van den Eshof en mr. drs. N.J.E.G. Cremers, leden van de Geschillencommissie Regresaanspraken Schadeverzekeraars, in tegenwoordigheid van mr. A. Hogenesch, secretaris.

prof. mr. J.G.J. Rinkes
voorzitter

mr. A. Hogenesch
secretaris